

РОБЪРТ ШЕКЛИ НАГРАДА ЗА РИСКА

Превод от английски: Рени Димитрова, 1997

chitanka.info

Рейдър внимателно надигна глава над перваза на прозореца. Видя пожарното стълбище и тясната алея до него. В алеята имаше една очукана детска количка и три кофи за боклук. Докато гледаше, иззад най-отдалечената кофа се подаде една ръка с черен ръкав и нещо блестящо в юмрука. Рейдър се наведе. През прозореца влетя куршум, заби се в тавана над главата му и го посипа с мазилка.

Сега знаеше за алеята. Пазеха я, както и вратата.

Той се бе прострял върху напукания линолеум, загледан в дупката от куршум в тавана, заслушан в звуците пред вратата. Беше висок мъж със зачервени очи и двудневна брада. Мръсотията и умората бяха издълбали ивици по лицето му. Страхът бе изпънал чертите на лицето му, стегнал някой мускул, опнал някой нерв. Резултатът беше ужасяващ. Сега изражението на лицето му бе изкривено от очакването на смъртта.

В алеята имаше убиец. И още двама на стълбището. Беше в клопка. Беше мъртъв.

Естествено, помисли Рейдър, той още се движеше и дишаше, но само благодарение на недостатъците на смъртта. След няколко минути тя щеше да се погрижи за него. Смъртта щеше да пробие дупки в лицето и тялото му, да изпръска артистично дрехите му с кръв, да подреди крайниците му в някоя гротескна поза от гробищния балет...

Рейдър силно прехапа устни. Искаше да живее. Трябваше да има начин.

Той се обърна по корем и огледа мрачния студен апартамент, където го бяха вкарали убийците. Беше идеален едностаен ковчег. Имаше си врата, която наблюдаваха, и пожарно стълбище, което също бе под око. И освен това си имаше малка баня без прозорци. Той изпълзя до банята и се изправи. В тавана имаше неравна дупка с ширина около десет сантиметра. Ако можеше да я разшири, да се промъкне през нея в апартамента отгоре...

Чу приглушен трясък. Убийците бяха нетърпеливи. Започнаха да разбиват вратата.

Той огледа дупката в тавана. Не си струваше да мисли дори. Нямаше да успее да я разшири навреме.

Те продължаваха да блъскат вратата, като пъшкаха при всеки удар. Скоро ключалката щеше да изскочи или пантите да изхвъркнат от

изгнилото дърво. Вратата щеше да падне и двамата мъже с безизразни лица да влязат, изтупвайки якетата си от прахта...

Но сигурно някой щеше да му помогне! Той измъкна малкото телевизорче от джоба си. Картината беше размазана и той не си направи труда да я фокусира. Звукът обаче бе силен и ясен.

Той се заслуша в обработения глас на Майк Тери, който говореше на многобройната си публика.

— ... ужасно място — казваше Тери. — Да, приятели, Джим Рейдър се намира в наистина ужасно затруднение. Спомнете си, че той се беше скрил в един третокласен хотел в Бродуей под чуждо име. Изглеждаше в безопасност. Но пиколото го позна и подаде информация на бандата на Томпсън.

Вратата изпраця под непрекъснатите удари. Рейдър стисна малкото телевизорче и заслуша.

— Джим Рейдър едва успя да се измъкне от хотела! Преследван отблизо, той влезе в един блок на номер сто петдесет и шест, „Уест Енд“ авеню. Имаше намерение да избяга по покривите. И може би щеше да успее, приятели, наистина можеше да успее. Но вратата за покрива се оказа заключена. Като да беше краят... Но Рейдър откри, че апартамент номер седем е празен. Той влезе...

Тери направи пауза, за да привлече вниманието, а после изкрещя:

— А сега той е в клопка тук! Като мишка в капан! Бандата на Томпсън разбива вратата! Противопожарното стълбище се пази! Сега нашият операторски екип, намиращ се в съседната сграда, ни показва близък план Гледайте, приятели, само погледнете! Няма ли никаква надежда за Джим Рейдър?

„Няма ли никаква надежда“, мълчаливо повтори Рейдър, докато стоеше в тъмната, задушна малка баня, потта се стичаше по тялото му и слушаше непрекъснатите удари по вратата.

— Чакайте! — извика Майк Тери. — Дръж се, Джим Рейдър, дръж се още малко. Може би има надежда! Имам спешно повикване от един от нашите зрители. Повикване по линията на Добрите Самаряни! Ето някой, който мисли, че може да ти помогне, Джим! Слушаш ли ме, Джим Рейдър?

Рейдър зачака и чу как пантите изскачат от прогнилото дърво.

— Говорете, господине — каза Майк Тери. — Как ви е името, господине?

— Тъъ... Феликс Бартоломя.

— *Не се притеснявайте, господин Бартоломя. Говорете направо.*

— *Ами, добре. Господин Рейдър — каза с треперещ глас някакъв възрастен мъж. — Аз съм живял на номер сто петдесет и шест на „Уест енд“ авеню. В същия апартамент, където сте затворен, господин Рейдър... Наистина! Вижте, онази баня има прозорец, господин Рейдър. Той е боядисан отвътре, но го има...*

Рейдър пхна телевизорчето в джоба си. Той опипа рамката на прозореца и прицели ритника си в средата. Стъклото се счупи и вътре внезапно нахлу светлина. Той почисти стъклата от рамката и бързо надникна навън.

Намираще се доста нависоко над бетонния двор.

Пантите бяха изскочили. Той чу отварянето на вратата. Рейдър бързо прескочи перваза, увисна на ръце за миг и скочи.

Ударът беше ужасен. Той се изправи със залитане. На прозореца на банята се появи някакво лице.

— Късметлия — каза мъжът и като се наведе, се прицели внимателно с пистолета си 38-и калибър, с къса цев.

В този момент в банята избухна димка.

Изстрелът на убиеца не улучи. Той се обърна и заруга. В двора избухнаха още димки и скриха фигурата на Рейдър.

Чуваше възбудения глас на Майк Тери от телевизорчето в джоба си.

— *Бягай сега!* — крещеше Тери. — *Бягай, Джим Рейдър, бягай, за да спасиш живота си. Бягай, докато очите на убийците са пълни с дим. И благодари на добрата самарянка Сара Уинтърс от Броктън, Масачузетс, улица „Едгар“ номер три четири едно за това, че дари пет димки и използва услугите на един мъж, който да ги хвърли!*

Тери продължи с по-спокоен глас:

— *Вие спасихте живота на един човек днес, госпожо Уинтърс. Ще разкажете ли на нашата аудитория как...*

Рейдър не беше в състояние да слуша повече. Той тичаше през изпълнения с дим двор покрай въжетата за простиране и излезе на улицата.

Той вървеше по 63-та улица, като се беше прегърбил, за да намали ръста си и накуцваше леко от умора. Чувстваше се замаян от пълната липса на сън и храна.

— Хей ти!

Рейдър се извърна. Една жена на средна възраст бе седнала върху стъпалата на къщата и гледаше към него, смръщила вежди.

— Ти си Рейдър, нали? Онзи, когото се опитват да убият?

Рейдър се обърна, за да тръгне напред.

— Ела, влез, Рейдър — каза жената.

Може да беше клопка. Но Рейдър знаеше, че трябва да разчита на щедростта и добротата на хората. Той бе техен представител, образ, представляващ самите тях, един средностатистически човек, изпаднал в беда. Без тях беше загубен. Заедно с тях нищо не можеше да го нарани.

Вярвай в хората, беше му казал Майк Тери. Те никога няма да те изоставят.

Той последва жената в апартамента ѝ. Тя го покани да седне, излезе от стаята и се върна веднага с чиния, в която имаше пържола. Остана да го гледа, докато се храни, както някой би гледал маймуна в зоопарка да яде фъстъци.

Откъм кухнята се показаха две деца и също го загледаха. Трима мъже в комбинезони излязоха откъм спалнята и насочиха към него телевизионна камера. В апартамента имаше голям телевизор. Докато преглъщаше храната си, Рейдър наблюдаваше изображението на Майк Тери и слушаше силния, искрен и разтревожен глас.

— *Ето го, приятели* — говореше Тери. — *Ето го сега Джим Рейдър който яде първата си порция храна от два дена насам. Нашият екип оператори работи, за да можете вие да видите това! Благодаря ви, момчета... Приятели, Джим Рейдър получи подслон за кратко от госпожа Велма О'Дел, живуща на Шестдесет и трета улица, номер триста четиридесет и три. Благодаря ти, добра самарянке О'Дел! Наистина е прекрасно, че всякакви хора се отнасят сърдечно е Джим Рейдър!*

— Добре е да побързаш — каза госпожа О'Дел.

— Да, госпожо — отвърна Рейдър.

— Не искам стрелба в апартамента си.

— Почти свърших, госпожо.

— Няма ли да го убият? — попита едно от децата.

— Млъкни — отвърна му госпожа О'Дел.

— Да, Джим — пропя Майк Тери. — *По-добре побързай. Убийците ти не са далеч. Те не са глупави, Джим. Порочни, извратени, ненормални — да! Но не и глупави. Те вървят по кървавата следа... Кръв от порязаната ти ръка, Джим!*

До този момент Рейдър не бе усетил, че е порязал ръката си на перваза на прозореца.

— Чакай, ще те превържа — каза госпожа О'Дел. Рейдър се изправи и ѝ позволи да превърже ръката му. После тя му подаде едно кафяво яке и сива смачкана шапка. — На мъжа ми са — каза тя.

— *Той си има маскировка, приятели!* — извика радостно Майк Тери. — *Това е нещо ново! Маскировка! А остават само още седем часа до момента, когато ще бъде в безопасност.*

— А сега си отивай — каза госпожа О'Дел.

— Тръгвам, госпожо — изрече Рейдър. — Благодаря.

— Мисля, че си глупак — заяви тя. — Мисля, че е глупаво, дето си се забъркал в тази работа.

— Да, госпожо.

— Не си заслужава.

Рейдър благодари и си тръгна. Мина по „Бродуей“, влезе в метрото на 59-а улица, а после хвана градската железница до 86-а. Там си купи вестник и се качи на експреса, който пресичаше Манхатън.

Погледна часовника си. Оставаха му още шест часа и половина.

Метрото гърмеше по тунела под Манхатън. Рейдър задряма, скрил превързаната си ръка под вестника и спуснал шапката върху лицето си. Дали вече са го разпознали? Дали се е отървал от бандата на Томпсън? Или някой точно сега им се обажда по телефона?

В дрямката си се чудеше дали е избегнал смъртта. Или все още представляваше умело задвижван труп, който обикаля този свят само защото смъртта още не си го е прибрала? (Смъртта е толкова *пипкава* напоследък, скъпа! Джим Рейдър ходеше часове, след като вече бе мъртъв и наистина отговаряше на *въпросите* на хората, преди да бъде погребан, както се полага!)

Очите на Рейдър се отвориха внезапно. Бе сънувал нещо... Неприятно. Но не можеше да си спомни какво.

Затвори очи отново и си спомни с леко учудване времето, когато си нямаше неприятности.

Това бе преди две години. Той беше един едър, приятен младеж, който работеше като помощник-шофьор на камион. Нямаше никакви таланти. Беше твърде скромнен, за да има мечти. Дребният и с удължено лице шофьор на камиона обаче мечтаеше заради него.

— Защо не опиташ някое телевизионно шоу, Джим? Ако изглеждах като теб, аз бих опитал. Те харесват обикновените красиви момчета, дете не се правят на умници. За участници в състезания. Всички харесват такива момчета. Защо да не опиташ?

И така, той опита. Собственикът на местния магазин за телевизори му обясни какво да направи.

— Гледай, Джим. На публиката ѝ омръзнаха обучените професионалисти с хитрите им рефлексии и професионална смелост. Кой може да хареса такива типове? Кой може да се сравнява с тях? Хората искат да гледат интересни и възбуждащи предавания. Така е. Но не и когато някой умник си прави собствен бизнес за петдесет хиляди годишно. Затова организираните спортове са в упадък. И затова имат успех предаванията, които предизвикват тръпки.

— Ясно — каза Рейдър.

— Преди шест години, Джим, Конгресът прие закона за доброволното самоубийство. Онези дърти сенатори говориха много за свободната воля и самоопределението по онова време. Но всичко това са глупости. Знаеш ли какво всъщност е значението на този закон? Той позволява и на аматьорите, а не само на професионалистите да рискуват собствения си живот за пари. Едно време, ако човек искаше да си разбие законно и за пари главата, трябваше да бъде професионален боксьор, футболист и хокеист. Но сега тази възможност е открита за обикновените хора като теб, Джим.

— Ясно — каза отново Джим.

— Това е чудесна възможност. Привлича. Ти не си по-добър от останалите, Джим. Всичко, което ти можеш да направиш, може да стори всеки. Ти си обикновен. Мисля, че от телевизията ще те одобряват за участие в шоу на ужасите.

Рейдър си позволи да мечтае. Телевизионните предавания изглеждаха като сигурен път към богатството за един приятен млад

човек без определени таланти или подготовка. Той написа писмо до едно забавно предаване, наречено „Шанс“ и изпрати снимката си.

„Шанс“ се заинтересува от него. Телевизионната мрежа Джи Би Си провери и установи, че той е достатъчно обикновен, за да задоволи интереса на широката публика. Бяха проверени произходът и приятелите му. Накрая той бе поканен в Ню Йорк и с него разговаря господин Мулиан.

Мулиан беше чернокож и емоционален и дъвчеше дъвка, докато говореше.

— Ставаш — изрече рязко той. — Но не за „Шанс“. Ще се появиш в „Трески“. Това е половинчасово дневно шоу на трети канал.

— Еха — възкликна Рейдър.

— Недей да ми благодариш. Аха спечелиш или се класираш втори, печелиш хиляда долара, а ако загубиш, получаващ поощрение от стотачка. Но това не е важното.

— Така е, господине.

— „Трески“ е дребно предаване. Телевизия Джи Би Си го използва като изпитание. Победителите, спечелили първо и второ място, отиват в „Критичен момент“. В „Критичен момент“ наградите са много по-големи.

— Знаем, господине.

— И ако се справиш в „Критичен момент“, можеш да попаднеш в първокласно шоу на ужасите като „Шанс“ и „Подводен риск“, които се предават по цялата страна и където се печелят огромни награди. А после идва наистина голямото. От теб зависи докъде ще стигнеш.

— Ще направя всичко, което зависи от мен, господине — каза Рейдър.

Мулиан престана да дъвче за момент и каза почти със завист.

— Ти можеш, Джим. Само не забравяй, че ти си *народът*, а *народът* може всичко.

Начинът, по който го каза, накара Рейдър веднага да почувства съжаление към господин Мулиан, който беше черен и къдрокос, и с изпъкнали очи, и очевидно не беше *народът*.

Те си стиснаха ръце. После Рейдър подписа документ, с който освобождаваше от всякаква отговорност Джи Би Си, в случай че той загуби живота си, крайник или ума си по време на шоуто. Подписа и друг документ, който му позволяваше да използва правата си в

съответствие със закона за доброволно самоубийство. Законът изискваше това и то бе обикновена формалност.

След три седмици той се появи в „Трески“.

Действието се развиваше по класическата форма на автомобилните състезания. Необучени шофьори бяха качени в мощни американски и европейски състезателни коли и пуснати по убийствен маршрут от двадесет мили. Рейдър се тресеше от страх, когато включи трудно скоростите на своето „Мазерати“ и потегли.

Състезанието бе един кошмар от писък и скърцане на гуми и метал. Рейдър изостана, позволявайки на първоначалните водачи сами да се изпомачкат по острите завой с обратен наклон. Когато Ягуарът, който се намираше пред него се блъсна в едно Алфа Ромео и двете коли заораха в ливадата, той напредна до трето място. Рейдър се стремеше към второто място през последните три мили, но не можеше да намери свободно пространство, за да изпревари. Един двоен завой едва не го изхвърли от пистата, но той успя да се задържи на пътя и продължи да се движи на трето място. После водачът счупи колянов вал на последните петдесет метра и Джим завърши на второ място.

Сега вече бе спечелил хиляда долара. Получи четири писма от поклоннички, а една дама от Оклахома му изпрати чифт плетени чорапи. Той бе поканен да участва в „Критичен момент“.

За разлика от останалите „Критичен момент“ не бе програма от състезателен тип. Тя представляше личната инициатива. За участието си в шоуто Рейдър бе инжектиран с наркотик, който не предизвиква пристрастяване. Събуди се в кабината на малък самолет, летящ на автопилот на три хиляди метра височина. Уредът за отчитане нивото на горивото показваше, че резервоарът е почти празен. Нямаше парашут. От него се очакваше да кацне със самолета.

Разбира се, че никога преди не бе пилотирал.

Той трескаво опита различните лостове, като не забравяше, че участникът през миналата седмица се бе събудил в една подводница, бе отворил погрешен люк и бе потънал.

Хиляди зрители наблюдаваха в захлас как този обикновен човек, мъж точно като тях, се бореше с положението, точно както биха го направили и те. Джим Рейдър беше един от *тях*. Всичко, което можеше да направи той, те също го можеха. Той бе представител на *народа*.

Рейдър успя да докара самолета на земята в нещо подобно на кацане. Той подскочи няколко пъти, но предпазният колан издържа. А двигателят, напук на очакванията, не избухна в пламъци.

Той слезе залитайки, с две счупени ребра, три хиляди долара и възможността, когато оздравее, да се появи в „Тореро“.

Най-после едно първокласно шоу на ужасите! В „Тореро“ плащаха десет хиляди долара. И трябваше само да убиеш с меч един черен бик от порода „Миура“, точно както би го направил един истински обучен матадор.

Борбата се проведе в Мадрид, тъй като в Съединените щати бикоборството бе все още забранено. Боят се предаваше по телевизията из цялата страна.

Рейдър имаше добра куадриля. Те харесаха едрия, бавноподвижен американец. Пикадорите натискаха силно с копията си, опитвайки се да изтощят бика. Бандерилйеросите се мъчеха да спънат бика, преди да забият своите бандериляс. А вторият матадор, един мрачен мъж от Алгисерас, едва не пречупи врата на бика с прекрасен удар.

Но когато всичко това бе изкоментирано и извършено, дойде ред на Джим Рейдър да излезе на пясъка на арената със здраво стисната в лявата си ръка червена мулета и меч в дясната и да застане пред еднотонния черен, окървавен бик с широко разположени на главата рога.

— Опитай в гърдите, *човече* — викаше някой. — Не се прави на герой, понижи го в гърдите.

Но Джим помнеше само онова, което му бе казал техническият съветник в Ню Йорк: „Цели се с меча и го вкарай зад рогата.“

И той го насочи натам. Мечът се плъзна по костта и бикът го хвърли през гърба си. Той се изправи, оживял по някакво чудо, взе друг меч и отново се прицели зад рогата със стиснати очи. Богът, който пази децата и лудите, трябва да беше гледал обаче, защото мечът се плъзна навътре като игла в масло, бикът като че се стресна, погледна го с недоверие и се строполи като спукан балон.

Платиха му десет хиляди долара, а ключицата му зарасна за нула време. Получи двадесет и три писма от почитатели, включително и страстна покана от едно момиче от Атлантик сити, на която той не обърна внимание. И го попитаха дали иска да се появи в друго шоу.

Той вече бе загубил част от невинността си. Сега напълно съзнаваше, че едва не е бил убит заради джобни пари. Големите суми бяха напред. Сега той искаше едва ли не да загине заради нещо, което наистина си струва.

И така, той се появи в „Подводни рискове“, спонсорирано от производителя на сапун „Феърлейди“. С маска на лицето, шнорхел, колан с тежести, плавници и нож той се потопи в топлите води на Карибско море заедно с още четирима състезатели, следвани от снимачен екип, намиращ се в метална клетка. Трябваше да бъде намерено и извадено едно съкровище, което спонсорът бе скрил някъде там.

Гмуркането само по себе си не е особено опасно. Но спонсорът бе добавил няколко финтифлюшки за развлечение на аудиторията. Мястото бе фрашкано с гигантски миди, лакоми змиорки, различни видове акули, огромни октоподи, отровни корали и други подводни опасности.

Беше вълнуващо състезание. Един мъж от Флорида намери съкровището в дълбока цепнатина, но една гладна змиорка откри него. Друг гмурец взе съкровището, а една акула отнесе него самия. Блестящата синьо-зелена вода помътня от кръв, която се виждаше чудесно на екраните на цветните телевизори. Съкровището се понесе към дъното и Рейдър се спусна подире му, като при това спуска тъпанче. Той го откачи от коралите, жертва колана с тежестите си и се отправи към повърхността. На десет метра от целта трябваше да се бори с друг гмуркач за съкровището.

Те се заплашваха с ножовете си. Мъжът нападна и одраска Рейдър по гърдите. Но Рейдър, със самочувствието на стар състезател, пусна ножа си и дръпна маската на човека.

Това свърши работа, Рейдър изплува и предаде съкровището на корабчето, което бе закотвено наблизко. Оказа се, че това е пакет сапун „Феърлейди“ — „Най-великото съкровище“.

Това му донесе двадесет и две хиляди долара в брой, няколко други награди, триста и осем писма от почитатели, както и интересно предложение от едно момиче от Макон, върху което той се замисли сериозно. Получи безплатно болнично обслужване за драскотината от ножа и спуканото тъпанче, както и инжекции против инфекцията от отровата на коралите.

Но най-хубавото бе, че го поканиха да участва в най-голямото шоу на ужасите. „Награда за риска“.

И точно с това започнаха неприятностите...

Метрото спря и разтърсването го отклони от мислите. Рейдър бутна шапката си назад и забеляза на отсрещната седалка един мъж, който го гледаше и шепнеше нещо на дебела жена. Дали го бяха познали?

Той стана, когато вратите се разтвориха, и погледна часовника си. Оставаха му да бяга още пет часа.

На гара „Манхасет“ той се качи на такси и каза на шофьора да го закара в Ню Салем.

— Ню Салем ли? — попита шофьорът и погледна към него в огледалото за обратно виждане.

— Точно така.

Шофьорът включи радиостанцията си.

— Пътник за Ню Салем. Да, точно така. *Ню Салем.*

Тръгнаха. Рейдър се намръщи. Чудеше се дали това не беше сигнал. Напълно нормално бе шофьорите на такси да докладват на диспечерите си. Но нещо в гласа на този човек...

— Остави ме тук — каза Рейдър.

Той плати и тръгна по тесния селски път, който се извиваше през рядка гора. Дърветата бяха твърде ниски и нарядко, за да могат да служат за прикритие. Рейдър вървеше и се оглеждаше, за да намери място, където да се скрие.

Приближаваше се някакъв тежък камион. Той продължи да върви, като бутна шапката ниско над челото си. Но когато камионът се приближи, чу глас от телевизорчето в джоба си. Той викаше: „Внимавай!“

Той се хвърли в канавката. Камионът прогърмя встрани, едва не го сгази и спирачките му изсвириха. Шофьорът викаше:

— Ето го! Стреляй, Хари, стреляй!

Докато Рейдър тичаше към гората, куршумите посипаха листа от дърветата над главата му.

— *Ето, че пак се случи!* — говореше Майк Тери с писклив от вълнение глас. — *Боя се, че Джим Рейдър си позволи да бъде изкушен*

от илюзията за сигурност. Не може така, Джим! Та живота ти е в опасност! Убийците са по петите ти! Внимавай, Джим, имаш още цели четири часа и половина пред себе си!

— Клод, Хари, заобиколете с камиона — казваше шофьорът. — В капан е.

— *Заобиколили са те, Джим Рейдър!* — извика Майк Тери. — *Но все още не са те хванали! А ти можеш да благодариш на добрата самарянка Сузи Питърс от Саут Ориндж, Ню Джърси, улица „Елм“ номер дванадесет, задето те предупреди, точно когато камионът се приближаваше да те сгази. Само след миг ще видим малката Сузи на сцената... Гледайте, приятели, хеликоптерът на нашето студио пристигна на мястото на действието. Сега можете да видите как Джим Рейдър бяга, а убийците го преследват и обграждат...*

Рейдър притича стотина метра из гората и се намери на бетонно шосе, от другата страна на което отново имаше гора. Един от убийците се препъваше из горичката отзад. Камионът бе стигнал до заобиколния път, сега се намираше на една миля разстояние и се насочваше към него.

Откъм другата страна се приближаваше кола. Рейдър излезе на пътя и започна да маха силно с ръце. Колата спря.

— Бързо! — извика русата млада жена, която караше. Рейдър се вмъкна в колата. Жената направи обратен завой на шосето. Един куршум проби предното стъкло. Тя натисна педала на газта и едва не блъсна самотния убиец, застанал на шосето.

Колата се отдалечи, преди камионът да се приближи достатъчно, за да могат да стрелят от него.

Рейдър се облегна и стисна очи. Жената гледаше внимателно пътя и гонещия я отзад камион.

— *Ето, че пак се случи!* — извика Майк Тери възхитено. — *Джим Рейдър отново бе спасен от челюстите на смъртта благодарение на добрата самарянка Джанис Мороу от Ню Йорк, „Легсингтън“ авеню номер четиристотин тридесет и три. Виждали ли сте някога подобно нещо, приятели? Забелязахте ли как госпожица Мороу се промъкна под дъжд от куршуми и измъкна Джим Рейдър от лапите на смъртта! По-късно ние ще интервюираме госпожица Мороу и ще разберем нейните чувства. А сега, докато Джим Рейдър се отдалечава може би към спасението, а може би към нова*

опасност, ние ще видим кратко съобщение от нашия спонсор. Не си отивайте! На Джим му остават четири часа и десет минути до спасението. Всичко може да се случи!

— Е, добре. Вече не сме в ефир — каза момичето. — Рейдър, какво, по дяволите, става с теб?

— Ъ? — обади се Рейдър. Момичето беше на около двадесет години. Изглеждаше умна, привлекателна, недосегаема. Рейдър забеляза, че е красива и със стройна фигура. И забеляза също, че изглежда ядосана.

— Госпожице — заговори той. — Не знам как да ви благодаря за...

— Да бъдем наясно — каза Джанис Мороу. — Аз не съм добра самарянка. Наета съм от телевизионната мрежа Джи Би Си.

— Значи програмата ме е спасила!

— Добре че се сети — отвърна тя.

— Но защо?

— Виж какво, Рейдър, това е скъпо предаване. Трябва да го направим добре. Ако рейтингът ни спадне, всички ще бъдем на улицата и ще продаваме семки. А ти никак не ни помагаш.

— Какво? Ама защо?

— Защото си ужасен — тъжно каза момичето. — Ти си един провал, фиаско. Да не се опитваш да се самоубиеш? *Нищо* ли не си научил за самозащитата?

— Правя най-доброто, което мога.

— Досега бандата на Томпсън можеше да те убие десет пъти. Казахме им да не се вживяват толкова, да бавят работата. Но с тебе нещата стоят като да се стреля по неподвижна мишена, висока метър и осемдесет. Бандата на Томпсън ни сътрудничи, но не могат вечно да се правят на ударени. Ако не бях дошла, щеше да им се наложи да те убият, независимо че времето в ефир още не е към края си.

Рейдър я изгледа, чудейки се как толкова красиво момиче може да му говори така. Тя го погледна, а после бързо се обърна да види пътя.

— Не ме гледай така — каза тя. — *Ти* си избрал да рискуваш живота си за пари, момченце. При това за много пари! Знаеш залога. Не се прави на невинно гълъбче, което се чуди защо го гонят лошите. Това е друга игра.

— Знам — каза Рейдър.

— Ако не можеш да живееш добре, поне се опитай да умреш като хората.

— Не ми пожелавах това... — каза Рейдър.

— Не бъди толкова сигурен... Имаш три часа и четиридесет минути до края на шоуто. Ако можеш да останеш жив, чудесно. Мангизите са твои. Но ако не можеш, поне се опитай да ги накараш да си заслужат парите.

Рейдър кимна, докато я гледаше внимателно.

— След няколко минути ще бъдем отново в ефир. Аз ще симулирам повреда в двигателя и ще те оставя. Сега всички от бандата на Томпсън са се включили. Когато и ако могат, те ще те убият при първа възможност. Разбра ли?

— Да — каза Рейдър. — Но ако успея, може ли да се срещна с теб някога?

— Опитваш се да ми се подиграваш ли? — попита тя и прехапа устни.

— Не. Искам да те видя отново. Може ли?

— Не знам — погледна го с любопитство тя. — Забрави. Почти стигнахме. Мисля, че за теб е най-добре да тръгнеш към гората вдясно. Готов ли си?

— Да. Къде мога да те намеря? След като свърши това.

— О, Рейдър, ама ти не внимаваш. Върви през гората, докато намериш една клисура, образувана от свлачище. Не е кой знае какво, но ще ти осигури някакво прикритие.

— Къде мога да се свържа с теб? — настоя Рейдър.

— Можеш да намериш телефонния ми номер в указателя на Манхатън. — Тя спря колата. — Добре, Рейдър, бягай.

Той отвори вратата.

— Чакай. — Тя се наведе и го целуна по устните. — Късмет, идиот такъв. Обади ми се, ако успееш да оживееш.

След миг той вече тичаше през гората.

Той тичаше из гората от борове и брези, покрай някакви ниски, разположени наредко къщи с по няколко лица зад големи панорамни прозорци. Някой от живеещите в тези къщи трябва да се бе обадил на

бандата, защото, когато стигна до клисурата от свлачището, гангстерите бяха наблизко след него. Рейдър тъжно си помисли, че тези тихи, възпитани, спазващи законите хорица не искаха той да се спаси. Те искаха да видят убийство. Или може би желяеха да видят как той *едва се спасява* от убийство.

Всъщност беше едно и също.

Той се вмъкна в клисурата, сгуши се под един гъст храсталак и остана неподвижен. Хората на Томпсън се появиха от двете страни, движейки се бавно, наблюдавайки внимателно всяко движение. Рейдър затаи дъх, когато те се изравниха с него.

Чу рязък трясък от пистолет. Но убиецът бе застрелял само една катеричка. Тя изшава за миг и остана неподвижна.

Легнал под храста, Рейдър чу шума от хеликоптера на телевизията над главата си. Чудеше се дали някои от камерите не са насочени към него. Възможно бе. И ако го гледаха, може би някой добър самарянин ще му помогне.

Така, с очи вперени нагоре към хеликоптера, Рейдър направи почителна физиономия, долепи длани и започна да се моли. Молеше се беззвучно, тъй като зрителите не обичаха показната религиозност. Но устните му се движеха. Това беше право на всеки човек.

И устните му изричаха беззвучно истинска молитва. Веднъж един глухоням от зрителите бе прочел по устните на гонения, че се *преструва*, че се моли, когато всъщност рецитира таблицата за умножение. За такъв човек — никаква помощ!

Рейдър завърши молитвата. Погледна часовника си и установи, че му остават още почти два часа.

А не искаше да умре. Не си заслужаваше, независимо от цената. Трябва да е бил луд, напълно побъркан, когато се съгласи на подобно нещо...

Но знаеше, че не е вярно. И си спомни колко нормален си беше всъщност.

Преди една седмица той се намирал на сцената на „Награда за риска“ и мигайки под прожекторите се ръкуваше с Майк Тери.

— Е, господин Рейдър — бе казал благоговейно Тери. — Разбирате ли правилата на играта, в която ще се включите?

Рейдър кимна.

— Ако приемете, Джим Рейдър, вие ще бъдете *преследван* цяла седмица. Ще те преследват *убийци*, Джим. *Истински* убийци, търсени от закона за други престъпления, на които е гарантиран имунитет точно за това убийство, разрешено от Закона за доброволното самоубийство. Те ще се опитват да убият *теб*, Джим. Разбираш ли това?

— Разбирам — отвърна Джим. Той също така разбираше, че ако успееше да остане жив през тази седмица, щеше да получи и двеста хиляди долара.

— Отново те питам, Джим Рейдър. Ние не насилваме никого да участва, като залага живота си.

— Искам да играя — каза Рейдър.

Майк Тери се обърна към зрителите.

— Дами и господа, тук имам копие от изчерпателен психологически тест, направен от независима фирма на Джим Рейдър по наше искане. Всеки, който желае, може да получи копие от него за двадесет и пет цента, които покриват пощенските разходи. Тестът показва, че Джим Рейдър е здрав, уравновесен и напълно отговорен за постъпките си. — Той се обърна към Рейдър. — Още ли искаш да участваш в състезанието, Джим?

— Да, искам.

— Много добре! — възкликна Майк Тери. — Джим Рейдър, запознай се с убийците си!

На сцената излезе бандата на Томпсън, освиркана от зрителите.

— Погледнете ги, приятели — каза Майк Тери с неприкрито презрение. — Само ги вижте! Антисоциални, истински порочни, съвсем аморални. Тези мъже нямат морал, освен морала на криминалните престъпници, нямат чест, освен тази на подлите наемни убийци. Те са осъдени. Осъдени от нашето общество, което няма да търпи още дълго действията им, достойни за скорошна и безславна смърт.

Зрителите завикаха с ентузиазъм.

— Какво ще кажеш, Клод Томпсън? — попита Тери.

Клод, говорителят на Томпсънови, пристъпи към микрофона. Той беше слаб, добре избръснат мъж, облечен консервативно.

— Мисля — заговори Клод Томпсън, — че ние не сме по-лоши от другите. Ние сме като войниците, когато има война. Те *убиват*. Вижте правителството и профсъюзите. Всички са корумпирани.

Това беше престъпният закон на Томпсънови. Но колко бързо и точно Майк Тери разби твърденията на убийците! Въпросите на Тери удряха право в покварената душа на този човек.

В края на интервюто Клод Томпсън се потеше, бършеше лицето си с копринена кърпа и хвърляше бързи погледи към своите.

Майк Тери положи ръка върху рамото на Рейдър.

— Ето го човекът, който се съгласи да ви бъде жертва... Ако успеете да го хванете.

— Ще го хванем — каза Томпсън с възвърнато самочувствие.

— Не бъдете толкова сигурни — каза Тери. — Джим Рейдър победи див бик... Сега ще победи и чакалите. Той е обикновен човек. Той е *народът*. Което означава върховно презрение към вас и подобните ви.

— Ще го хванем — повтори Томпсън.

— И още нещо — много тихо добави Тери. — Джим Рейдър не е сам. Хората на Америка са с него. Добрите самаряни от всички краища на нашата велика страна са готови да му помогнат. Невъоръжен, незащитен, Джим Рейдър може да разчита на помощта и добросърдечността на народа, чийто представител е той. Така че не бъдете толкова сигурен, Клод Томпсън! Обикновените хора са зад Джим Рейдър, а те са много!

Рейдър се замисли за това, докато лежеше под хроста. Да, *народът* му бе помогнал. Но хората помагаха и на убийците.

През тялото му премина тръпка. Припомни си, че сам е направил избора си. И сам отговаряше за действията си. Психологическият тест доказваше това.

И все пак, доколко отговорни бяха психолозите, които му бяха направили теста? Доколко отговорен за положението му сега беше Майк Тери, задето предлагаше на бедния човек толкова много пари? Обществото бе изплело въжето и го бе увило около шията му, а той щеше да се обеси сам, наричайки това „свободна воля“.

Кой беше виновен?

— Аха! — извика някой.

Рейдър вдигна очи и видя един пълен мъж застанал наблизко. Той носеше широко вълнено яке. На врата му висеше бинокъл, а в ръката си държеше бастун.

— Господине — прошепна Рейдър. — Моля не казвайте!

— Хей! — извика дебелакът и посочи с бастуна си към Рейдър.
— Ето го!

Луд, помисли Рейдър. Проклетият луд сигурно мислеше, че тук си играят на стражари и апаши.

— Ей, тук е! — извика мъжът.

Рейдър изруга, скочи на крака и хукна. Излезе от клисурата и видя в далечината една бяла сграда. Още чуваше виковете на мъжа зад себе си.

— Нататък ето там. Гледайте бе, глупаци, не го ли виждате?

Убийците отново стреляха. Рейдър тичаше и се препъваше по неравната земя покрай три дечица, които си играеха в една дървена къщичка.

— Ето го! — развикаха се децата. — Ето го!

Рейдър изпъшка и продължи да тича. Достигна стъпалата на сградата и видя, че е църква.

Докато отваряше вратата, един куршум го удари в сгъвката на десния крак.

Той падна и пропълзя в църквата.

Телевизорчето в джоба му говореше.

— *Какъв финал, приятели, какъв финал! Рейдър беше ранен! Беше ранен, приятели, и сега пълзи, боли го, но не се отказва! Той е Джим Рейдър!*

Рейдър лежеше в нишата до олтара. Чуваше гласовете на децата, които с готовност отговаряха:

— Там влезе, господин Томпсън. Бързо, още можете да го хванете!

Църквата не се ли считаше за убежище? Рейдър се чудеше дали може да разчита на това, че се намира в църква.

После вратата се отвори с трясък и Рейдър разбра, че обичаите вече не се спазват. Той се стегна и пропълзя през олтара и през задната врата на църквата.

Намираше се в старо гробище. Пропълзя покрай кръстове и звезди, покрай мраморни и гранитни надгробни камъни, покрай каменни гробове и груби дървени кръстове. Един куршум се удари в надгробен камък до главата му и го засипа с отломки. Той пропълзя до ръба на един изкопан гроб.

Бяха го предали, помисли си той. Всичките тези приятни, обикновени, нормални хора. Не казваха ли, че е техен представител? Не бяха ли се зарекли да го пазят като свой? Но не, те го бяха предали. Защо не беше го забелязал по-рано? Техният герой беше хладнокръвният тъп убиец. Томпсън, Капоне, Момчето Били, Младият Лохинвар, Ел Сид, Сучулейн, човекът без човешки мечти и боязън. Те го боготворяха този мъртъв, неприятен, механичен стрелец и мечтаеха да усетят ботуша му върху лицето си.

Рейдър се опита да помръдне и се плъзна безпомощно в отворения гроб.

Той лежеше по гръб и гледаше синьото небе. След това над него се наведе един тъмен силует и закри небето. Чу се метално изщракване. Силуетът бавно се прицели.

И Рейдър загуби завинаги надеждата си.

— **ЧАКАЙ, ТОМПСЪН!** — изгърмя по високоговорител гласът на Майк Тери.

Пистолетът трепна.

— *Сега е пет часа и една секунда! Седмицата свърши! ДЖИМ РЕЙДЪР ПОБЕДИ!*

Последва буря от викове откъм зрителите в студиото.

Групата на Томпсън, събрана около гроба, изглеждаше потискащо.

— *Той спечели, приятели, той спечели!* — викаше Майк Тери. — *Гледайте екраните си! Полицията пристигна, отдалечават бандата на Томпсън от жертвата ѝ. Жертвата, която те не успяха да убият. И това стана благодарение на вас, добри самаряни на Америка. Гледайте, приятели, нежни ръце повдигат Джим Рейдър от отворения гроб, който бе последното му убежище. Добрата самарянка Джани Мороу е тук. Може ли това да бъде начало на любовен роман? Джим като че ли припадна, приятели. Дават му успокоително. Той спечели двеста хиляди долара! Сега ще чуем няколко думи от Джим Рейдър!*

Последва кратко мълчание.

— *Странно* — продължи Майк Тери. — *Приятели, боя се, че не можем да го чуем сега. Лекарите го преглеждат. Момент, моля...*

Последва мълчание. Майк Тери избърса челото си и се усмихна.

— *Напрегнато е, приятели, ужасно напрегнато. Лекарите ми казват... Е, приятели, Джим Рейдър временно не е на себе си. Но това е само временно! Джи Би Си ще наеме най-добрите психиатри и психоаналитици в страната. Ще направим всичко, което е по силите на хората за това приятно момче. При това изцяло на наши разноски.*

Майк Тери погледна към часовника в студиото.

— *Е, почти е време да свършваме, приятели. Очаквайте обявяването на следващото ни шоу на ужасите. И не се притеснявайте, защото съм сигурен, че съвсем скоро Джим Рейдър ще е отново сред нас.*

Майк Тери се усмихна и смигна към публиката.

— *Той трябва да се оправя, приятели. Все пак ние всички му помагахме и бяхме на неговата страна!*

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.